

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 23. aprila 2021. godine
Br.ref.:RK 1755/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI68/20

Podnosilac

Hysen Thaqi

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 383/2019 od 14. januara 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Hysen Thaqi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Afrim Krasniqi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Vrhovnog suda [Rev. br. 383/2019] od 14. januara 2020. godine u vezi sa presudom Apelacionog suda [4470/2016] od 4. jula 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovana prava i slobode, zagarantovane članovima 3.2 [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 22. aprila 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 19. maja 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
7. Dana 8. juna 2020. godine, zastupnik podnosioca zahteva je obavešten o registraciji zahteva i od njega je traženo da podnese punomoćje za zastupanje podnosioca zahteva pred Sudom.
8. Dana 12. juna 2020. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo punomoćje od podnosioca zahteva u vezi sa zahtevom br. KI68/20.
9. Dana 10. avgusta 2020. godine, kopija zahteva je dostavljena Vrhovnom sudu.
10. Dana 5. januara 2021. godine, Sud je tražio od podnosioca zahteva da podnese dokument koji dokazuje datum podnošenja zahteva za naknadu materijalne i nematerijalne štete.
11. Dana 11. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo gore navedeni dokument.
12. Dana 29. marta 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Na osnovu podnetih dokumenata proizilazi da je 16. novembra 2008. godine na putu Priština-Podujevo u selu Prugovc došlo do saobraćajne nesreće između automobila marke „Audi 89“ kojim je upravljao podnosilac zahteva i automobila marke „Volkswagen Kombi“ kojim je upravljalo lice F.H. i kao rezultat ove nesreće, telesne povrede su zadobili vozači oba vozila i tri putnika podnosioca zahteva. Pored ovih vozila, u ovoj nesreći je učestvovalo i automobil marke „VW Golf“ u beloj boji koje je doprinelo nesreći, ali nije identifikovano.
14. Dana 4. marta 2009. godine, javni tužilac u Prištini je podigao optužnicu PP. br. 8-11/09 i tvrdio da je podnosilac zahteva izvršio krivično delo iz člana 297 (1) i (3) [Ugrožavanje javnog saobraćaja] Privremenog krivičnog zakona Kosova, UNMIK/URED/2003/25 (u tekstu dalje: PKZK). Javni tužilac je takođe tvrdio da na osnovu saobraćajnog veštačenja, forenzike i izjava svedoka i uzimajući u obzir društvenu opasnost i težinu krivičnog dela, podnosilac zahteva treba da bude oglašen krivim i osuđen „adekvatnom“ kaznom.
15. Dana 13. decembra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini je, presudom [P. br. 502/09], oslobodio podnosioca zahteva od gore navedene optužbe koju je podneo javni tužilac u Prištini. Opštinski sud je ocenio: (i) da dokazima iznetim sa glavnog razmatranja u celosti nije utvrđeno da je okrivljeni (podnosilac zahteva) izvršio krivično delo za koje ga tereti javni tužilac; (ii) da nije utvrđeno da je podnosilac zahteva izvršio krivično delo ugrožavanja javnog saobraćaja iz člana 297 (1) i (3) PKZK-a i da je zbog toga oslobođen optužbe prema članu 390, stav 1 i pod. - stav (3) [bez naslova] Privremenog zakona o krivičnom postupku Kosova UNMIK/URED/2003/26 (u daljem tekstu: PZKPK); i (iii) da u skladu sa članom 112.2 PZKPK-a, u vezi sa imovinskim zahtevima, uputio oštećene na građanski spor.
16. Dana 17. januara 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za naknadu štete osiguravajućem društvu „SIGMA“ sa sedištem u Prištini, zahtevajući da se usvoji zahtev za „naknadu“ materijalne i nematerijalne štete izazvane u nesreći od 16. novembra 2011. godine.
17. Dana 18. januara 2012. godine, podnosilac zahteva je tužio Kosovski biro osiguranja pred Osnovnim sudom u Prištini za naknadu materijalne i nematerijalne štete u vezi sa telesnim povredama i oštećenjem vozila. Podnosilac zahteva je 11. jula 2016. godine precizirao tužbeni zahtev i tražio naknadu štete: (i) u ime fizičkog bola iznos od 20.000,00 €; (ii) u ime straha iznos od 15.000,00 €; (iii) u ime umanjenja ukupne životne aktivnosti iznos od 27.000,00 €; (iv) u ime opšte radne aktivnosti u kapitalizovanom obliku iznos od 30.398,07 €; (v) u ime pomoći treće osobe iznos od 700,00 €; (vi) u ime klimatske rehabilitacije iznos od 800,00 €; (vii) u ime medicinskih troškova iznos od 702,00 €; i, (viii) u ime materijalne štete na vozilu iznos od 980,00 €.
18. Tužena strana je osporila tužbeni zahtev podnosioca, naglašavajući: (i) da izvedeni dokazi nisu pravni osnov za priznavanje odgovornosti za naknadu

štete; (ii) ročište treba da se odloži dok se ne reši pitanje u vezi sa eventualnom krivicom-doprinosom učesnika u nesreći; (iii) da nije utvrđen pasivni legitimitet tužene strane; i, (iv) da je tužbeni zahtev podnosioca zastareo.

19. Dana 20. jula 2016. godine, Osnovni sud u Prištini je, presudom [C. br. 118/12], delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, navodeći: (i) da je tuženi, Kosovski biro osiguranja u Prištini, obavezan da mu u ime štete nadoknadi iznos od 54.201,37 € u roku od 15 dana od dana donošenja presude - pod pretnjom izvršenja; (ii) da je tuženi obavezan da u ime štete nastale na vozilu marke „Audi 89“, tužiocu (podnosiocu zahteva) plati iznos od 980,00 € i da mu u ime troškova postupka plati 2.173,59 € u roku od 15 dana od dana donošenja presude pod pretnjom izvršenja; i (iii) odbija se, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca preko iznosa presuđenog za naknadu nematerijalne štete zbog fizičkog bola iznos od 10.000,00 €, zbog straha iznos od 8.000,00 €, zbog smanjenja ukupne životne aktivnosti iznos od 5.000,00 €, zbog pojačane hrane iznos od 100,00 €, zbog tuđe nege iznos od 200,00 €, zbog klimatske rehabilitacije iznos od 800,00 €, zbog medicinskih troškova iznos od 720,00 €.
20. Osnovni sud je obrazložio: (i) da se iz izvedenih dokaza može zaključiti da je u saobraćajnoj nesreći izazvanoj 16.11.2008. godine podnosilac zahteva zadobio teške telesne povrede i posledice koje mu je naneo vozač neidentifikovanog vozila; (ii) tužbeni zahtev podnosioca je zasnovan na članu 20. [Naknada štete od korišćenja neidentifikovanih motornih vozila] Zakona 04/L-018 o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, Kosovski biro osiguranja je obavezan da plati štetu nastalu od neidentifikovanog motornog vozila; (iii) na osnovu veštačenja medicinskih stručnjaka se utvrđuje da je podnosilac zahteva pretrpeo smanjenje ukupnih životnih aktivnosti za 35% i smanjenje radne sposobnosti za 40%; (iv) navod tužene strane da je tužbeni zahtev podnosioca zastareo se odbija, kao neosnovan, jer je podnosilac zahteva podneo tužbeni zahtev 18.11.2012. godine, samo nekoliko meseci nakon pravosnažne krivične presude P. br. 502/09, stoga, u ovom slučaju se ne može govoriti o zastarelosti; i, (v) naknada za materijalnu i nematerijalnu štetu je određena na osnovu činjeničnih okolnosti ovog slučaja, izvedenih dokaza i odredbi članova 154. [Osnovi odgovornosti], 178. [Odgovornost u slučaju udesa izazvanog motornim vozilima u pokretu] i 200. [Novčana naknada] Zakona o obligacionim odnosima od 30. marta 1978. godine (u daljem tekstu: stari ZOO).
21. Dana 11. oktobra 2016. godine, tuženi je uložio žalbu protiv gore navedene presude Apelacionom sudu, navodeći bitnu povredu odredaba Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji, osporena presuda ukine i stvar vrati na presuđivanje prvom stepenu.
22. Dana 4. jula 2019. godine, Apelacioni sud je, presudom [Ac. br. 4470/16], utvrdio: (i) delimično se usvaja žalba tuženog Kosovskog biroa osiguranja; (ii) preinačuje se presuda Osnovnog suda [C. br. 118/12] od 20. jula 2016. godine u delu koji se odnosi na fizički bol, strah i umanjenje opštih životnih aktivnosti za tužioca Hysena Thaqija (podnosilac zahteva) i presuđuje se (iii) obavezan je Kosovski biro osiguranja da u ime naknade nematerijalne štete, podnosiocu

zahteva za fizički bol plati iznos od 7.000,00 €, za strah iznos od 5.500,00 € i za umanjenje opšte životne aktivnosti iznos od 18.000,00 €; (iv) što se tiče drugog dela izreke, žalba tuženog se odbija, kao neosnovana, dok se osporena presuda potvrđuje; (v) ukida se presuda Osnovnog suda [C. br. 118/12] od 20. jula 2016. godine u vezi sa rentom i za ovaj deo se stvar vraća istom sudu na presuđivanje.

23. Apelacioni sud je obrazložio: (i) navod tužene strane o bitnoj povredi procesnih odredbi nije održiv, zato što je prvostepeni sud dao pune i razumljive razloge za odlučne činjenice za pravično suđenje u ovom parničnom slučaju; (ii) prvostepeni sud nije pravilno ocenio uslove koji u ovom slučaju utiču na to da se podnosiocu zahteva dodeli novčana naknada jednaka stepenu i posledicama povređenog dobra i stepenu doprinosa samog podnosioca zahteva u prouzrokovanju nezgoda; (iii) shodno članu 376. [Potraživanje naknade štete] starog ZOO-a, tužbeni zahtev tužioca nije zastareo; (iv) poništena je tačka I izreke prvostepenog suda za deo koji se odnosi na rentu, jer nije pribavljeno mišljenje stručnjaka za rad, što je neophodno za utvrđivanje umanjenja radne aktivnosti i određivanje rente.
24. Dana 30. jula 2019. godine, tuženi je izjavio reviziju Vrhovnom sudu, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se presude nižestepenih sudova preinače i odbije tužbeni zahtev podnosioca ili da se isti ukinu i stvar vrati na presuđivanje prvostepenom sudu.
25. Dana 6. avgusta 2019. godine, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se presude nižestepenih sudova preinače radi povećanja presuđenog iznosa.
26. Dana 14. januara 2020. godine, Vrhovni sud je, presudom [Rev. br. 383/2019], odlučio: (i) usvaja se, kao osnovana, revizija tuženog, preinačuje se presuda Apelacionog suda AC. br. 4470/2016 od 4. jula 2019. godine i presuda Osnovnog suda C. br. 118/12 od 20. jula 2016. godine, tako da se odbija tužbeni zahtev podnosioca da tuženi u ime nematerijalne štete za fizički bol plati iznos od 7.000,00 €, za strah iznos od 5.500 € i u ime duševne boli zbog umanjenja opšte životne aktivnosti iznos od 18.000,00 €, u ime materijalne štete za pojačanu hranu iznos od 400 €, za negu trećeg lica iznos od 500 €, kao i u ime materijalne štete prouzrokovane na vozilu podnosioca zahteva sa kamatom koju plaćaju banke na štedne uloge preko godinu dana bez posebne namene, računajući od dana prijema prvostepene presude kao neosnovan zahtev; (ii) odbija se revizija podnosioca zahteva, kao neosnovana.
27. Vrhovni sud je obrazložio: (i) da ne može da usvoji, kao zakonito, pravno stanovište nižestepenih sudova, prema kojem je tužena strana obavezna da podnosiocu zahteva plati presuđene iznose u ime materijalne i nematerijalne štete, zato što su osporene presude okarakterisane pogrešnom primenom materijalnog prava; (ii) tužbeni zahtev podnosioca je zastareo i prema članu 376.1 starog ZOO-a je propisano da zahtev za naknadu štete zastareva u roku od tri godine od kada je oštećeni doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo;

(iii) podnosilac zahteva je bio upoznat od momenta kada je primio izveštaj o nesreći od policije sa brojem slučaja 08AR br. 02374 od 16. novembra 2008. godine; (iv) podnosilac zahteva je u ovoj pravnoj stvari podneo tužbu 18. januara 2012. godine, nakon zakonskog roka koji je propisan u odredbi člana 376.1 starog ZOO-a; i (v) u ovom slučaju ne može da se primeni objektivni rok iz člana 376.2 niti privilegovano zastarevanje iz člana 377. starog ZOO-a.

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva navodi da su mu povređena osnovana prava i slobode, zagarantovane članovima 3.2 [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo.
29. Podnosilac zahteva navodi: *“Tužilac preko njegovog advokata smatra da je Vrhovni sud Kosova tokom vođenog postupka u vezi sa revizijom tuženog, učinio kršenje prava garantovanog članom 3.2 Ustava, gde se ovo pravo osniva na načela jednakosti pred zakonom svih pojedinaca kao i potpunom poštovanju ljudskih prava i osnovnih sloboda, prihvaćena međunarodno [...] prekršio je član 31. Ustava, kojim se svakom garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih, član 46 Ustava Republike Kosovo [...] Kršenje prava na materijalnu i nematerijalnu nadoknadu tužioca od strane Vrhovnog suda Kosova kao osnovno pravo [...]”*.
30. Što se tiče zastarevanja njegovog tužbenog zahteva, podnosilac zahteva navodi: *“Vrhovni sud je u iznetom obrazloženju, pored ostalog, izneo razloge koja su potpuno u suprotnosti sa materijalnim dokazima, ovo, jer je tužba tužioca u konkretnom slučaju podneta u zakonskom roku, dakle dana 16.01.2012. godine i to nakon što je tužilac primio krivičnu presudu od 13.12.2011. godine, koja je pravosnažna i kojom je tužilac, u konkretnom slučaju okrivljeni, OSLOBAĐEN OD OPTUŽBE, presudom kojom se okrivljeni upućuje da građanski spor realizuje u parničnom postupku. Tužilac ranije nije mogao da podnosi tužbu za nadoknadu iz razloga jer se on sada već optužio za krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja”*.
31. Podnosilac zahteva navodi da je tužbeni zahtev podneo u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama koje predviđaju da u slučaju telesnih povreda ili zdravstvene štete prouzrokovane neidentifikovanim vozilom teret naknade pada na Kosovski biro osiguranja.
32. Podnosilac zahteva traži da se osporena presuda Vrhovnog suda poništi i stvar vrati na presuđivanje, zbog povrede prava na materijalnu i nematerijalnu naknadu.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon br. 04/L-018 o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti

Član 20

Naknada štete od korišćenja neidentifikovanih motornih vozila

- 1. Oštećena fizička osoba kojoj je prouzrokovana šteta od korišćenja neidentifikovanog motornog vozila, ima pravo da podnese zahtev za naknadu štete Uredu.*
- 2. Oštećena fizička osoba ima pravo naknade šteta koje proizilaze kao rezultat smrti, telesnih povreda ili pogoršanja zdravlja do sume određene u članu 13. ovog zakona.*
- 3. Oštećeni ima pravo da zatraži naknadu štete za štetena stvarima, isključujući štetu na motornim vozilima, prouzrokovane od korišćenja neidentifikovanog motornog vozila, do sume određene u članu 13. ovog zakona.*
- 4. Oštećeni je obavezan da štetu prouzrokovanu od neidentifikovanog motornog vozila prijavi policiji uličnog saobraćaja u roku od sedam (7) dana u slučaju štete na vlasništvu ili u roku od trideset (30) dana u slučaju štete u ljudstvu od dana nesreće. Oštećeni je takodje obavezan da prijavi slučaj Uredu u roku od devetdeset (90) dana.*
- 5. U slučaju kasnije identifikacije vozila koje je prouzrokovalo štetu, ili odgovornog osiguravaoca, Ured ima pravo regresa od odgovorne osobe za plaćenu sumu, troškove i kamate.*

Pravilo 3 o izmeni Pravila o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti Centralne banke Republike Kosovo, usvojeno 25. septembra 2008. godine

Član 4

Garantni fond

4.1 Opšte odredbe

Garantni fond se treba formirati od plaćenih doprinosa od osiguravajućih kompanija u skladu sa ovim pravilom. Novac ili finansijska sredstva koja čine ovaj garantni fond se trebaju depozirati i čuvati u jednoj komercijalnoj banci koja je licencirana od CBK-a.

Sredstva iz garantnog fonda će se koristiti za isplatu prouzrokovanih šteta::

[...]

c. u slučaju smrti, telesnih povreda ili narušavanja zdravlja, prouzrokovano od korišćenja neidentifikovanog vozila.

Zakon o obligacionim odnosima iz 30. marta 1978. godine

Član 154

Osnovi odgovornosti

Ko drugome prouzrokuje štetu, dužan je nadoknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Za štetu od stvari ili delatnosti od kojih potiče povećana opasnost štete za okolinu, odgovara se bez obzira na krivicu.

Za štetu bez obzira na krivicu odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 178

Odgovornost u slučaju udesa izazvanog motornim vozilom u pokretu

U slučaju udesa izazvanog motornim vozilom u pokretu koji je prouzrokovan isključivom krivicom jednog imaoaca, primenjuju se pravila o odgovornosti po osnovu krivice.

Ako postoji obostrana krivica, svaki imalac odgovora za ukupnu štetu koju su oni pretrpeli srazmerno stepenu svoje krivice.

Ako nema krivice ni jednog imaoaca, odgovaraju na ravne delove, ako razlozi pravičnosti ne zahtevaju šta drugo.

Za štetu koju pretrpe treća lica, imaoци motornih vozila odgovaraju solidarno.

Član 200

Novčana naknada

Za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životnih aktivnosti, uruženosti, povrede ugleda, časti, sloboda ili prava ličnosti, smrti bliskog lica, kao i za strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu.

Prilikom odlučivanja o zahtevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povređenog dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

Član 376

Potraživanje naknade štete

Potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva za tri godine od kad je oštećenih doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo.

U svakom slučaju, ovo potraživanje zastareva za pet godina od kad je šteta nastala.

Potraživanje naknade štete nastale povredom ugovorene obaveze zastareva za vreme određeno za zastarevanje te obaveze.

Član 377

Potraživanje naknade štete prouzrokovane krivičnim delom

Kada je šteta prouzrokovana krivičnim delom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarelosti, zahtev za naknadu štete prema odgovornom licu zastareva kad istekne vreme određeno za zastarelost krivičnog gonjenja.

Prekid zastarevanja krivičnog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarevanja zahteva za naknadu štete.

Isto važi i za zastoj zastarevanja.

Privremeni zakon o krivičnom postupku Kosova UNMIK/URED/2003/26

Član 112

(1) O imovinsko-pravnim zahtevima odlučuje sud.

(2) U presudi kojom optuženog proglašava krivim, sud može oštećenom da dosudi imovinsko-pravni zahtev u celini ili delimično, a za ostatak da ga uputi na građansku parnicu. Ako podaci prikupljeni u krivičnom postupku ne pružaju pouzdan osnov za potpuno ili delimično presuđivanje, sud poučava oštećenog da svoj imovinsko pravni zahtev u celini može da potražuje u građanskoj parnici.

(3) Kada sud donese presudu kojom okrivljenog oslobađa od optužbe ili kojom odbija optužbu ili kada donese rešenje o obustavljanju krivičnog postupka, poučava oštećenog da imovinsko-pravni zahtev ostavi u građanskoj parnici. Kada se sud proglasi nenadležnim za krivični postupak, poučava oštećenog da svoj imovinsko-pravni zahtev može da prezentuju u krivičnom postupku koji otpočinje ili nastavlja nadležni sud.

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

34. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

35. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisane u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

*Član 47
[Individualni zahtevi]*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

*Član 48
[Tačnost podneska]*

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

*Član 49
[Rokovi]*

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

36. Pri oceni ispunjavanja uslova prihvatljivosti kao što su gore navedeni, Sud primećuje da je podnosilac zahteva naveo da osporava akt javnog organa, odnosno presudu Vrhovnog suda [Rev. br. 383/2019] od 14. januara 2020. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
37. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika o radu propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) posebno propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

38. Sud podseća da je podnosioca zahteva optužio javni tužilac optužbom da je izvršio krivično delo ugrožavanje javnog saobraćaja na osnovu PKZK-a, dok ga je kasnije Opštinski sud u Prištini oslobodio od optužbe kojom ga je teretio javni tužilac. Nakon toga, podnosilac zahteva je tužio Kosovski biro osiguranja zbog materijalne i nematerijalne štete. Osnovni sud je delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca i dosudio naknadu u određenim iznosima za pretrpljenu štetu. U međuvremenu je tužena strana, Kosovski biro osiguranja, uložila žalbu Apelacionom sudu, navodeći, između ostalog, da je tužbeni zahtev podnosioca zastareo. Apelacioni sud je delimično usvojio žalbu Kosovskog biroa osiguranja u vezi sa fizičkim bolovima, umanjenjem opštih životnih aktivnosti podnosioca zahteva i rentom. Nakon revizije izjavljene od strane podnosioca zahteva i tužene strane, Kosovskog biroa osiguranja, Vrhovni sud je odlučio da usvoji, kao osnovanu, reviziju tužene strane, Kosovskog biroa osiguranja, preinači odluke nižestepenih sudova i odbije tužbeni zahtev podnosioca za naknadu pretrpljene štete.
39. Sud primećuje da je suština žalbe podnosioca zahteva da je Vrhovni sud pogrešno ocenio materijalne dokaze, zato što je on, u skladu sa zakonskim rokom, podneo zahtev za naknadu štete. Podnosilac zahteva dodaje da nije mogao da podnese zahtev za naknadu štete pre nego što je oslobođen od optužbe oslobađajućom presudom Osnovnog suda i zbog toga su mu povređena osnovna prava i slobode, zagarantovane članovima 3.2 [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava.
40. Sud će dalje razmotriti navode podnosioca zahteva, primenjujući sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovana prava i slobode, zagarantovane Ustavom.
41. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud utvrdio: (i) da ne može da usvoji, kao zakonito, pravno stanovište nižestepenih sudova, prema kojem je tužena strana obavezna da podnosiocu zahteva plati presuđene iznose u ime materijalne i nematerijalne štete, zato što su osporene presude okarakterisane pogrešnom primenom materijalnog prava; (ii) tužbeni zahtev podnosioca je zastareo i prema članu 376.1 starog ZOO-a je propisano da zahtev za naknadu štete zastareva u roku od tri godine od kada je oštećeni doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo; (iii) podnosilac zahteva je bio upoznat od momenta kada je primio izveštaj o nesreći od policije sa brojem slučaja 08AR br. 02374 od 16. novembra 2008. godine; (iv) podnosilac zahteva je u ovoj pravnoj stvari podneo tužbu 18. januara 2012. godine, nakon zakonskog roka koji je propisan u odredbi člana 376.1 starog ZOO-a; i (v) u ovom slučaju ne može da se primeni objektivni rok iz člana 376.2 niti privilegovano zastarevanje iz člana 377. starog ZOO-a.
42. U tom smislu, Sud ističe relevantne delove presude Vrhovnog suda:

“Potraživanje tužioca je zastarelo i prema članu 376.1 Zakona o obligacionim odnosima je određeno da zastarelost potraživanja za naknadu štete zastareva u roku od tri godine od dana kada je oštećeni saznao za štetu i za lice koji je prouzrokovao štetu, u ovom slučaju se radi o subjektivnom roku. Za sprovođenje subjektivnog roka zastarevanja se moraju ispuniti dva subjektivna uslova, da je šteta prouzrokovana i tužilac je znao za prouzrokovanu štetu i za lice koji je prouzrokovao štetu, tužilac je znao od trenutka kada je dobio izveštaj nesreće od policije kao i iz dodatnog izveštaja Policije Kosova – Regionalne saobraćajne jedinice – Priština sa br. 08AR br. 02374 od 16.11.2008. godine. Podneta tužba dana 18.01.2012. godine u ovoj pravnoj stvari je nakon zakonskog roka prema odredbi člana 376.1 ZOO-a. U konkretnom slučaju se ne može primeniti objektivni rok iz člana 376.2 ZOO-a kao i privilegovane zastare iz člana 377 ZOO-a”.

43. Sud primećuje da je podnosilac zahteva bio upoznat o pravu na naknadu štete od momenta kada je primio izveštaj o nesreći od Policije Kosova sa brojem slučaja 08AR br. 02374 od 16. novembra 2008. godine. Podnosilac zahteva je 17. januara 2012. godine podneo zahtev za naknadu štete osiguravajućem društvu “SIGMA” u Prištini, a zatim, dan kasnije, 18. januara 2012. godine, tužio Kosovski biro osiguranja pred Osnovnim sudom, tražeći naknadu štete, što je Vrhovni sud ocenio kao van zakonskog roka od 3 (tri) godine, koji je propisan u članu 376.1 starog ZOO-a.
44. Sud primećuje da se u ovom slučaju radi o drugačijoj oceni zakonskog roka za podnošenje tužbenog zahteva za naknadu štete gde su, s jedne strane, Osnovni sud i Apelacioni sud presudili da zakonski rok teče od dana oslobađajuće presude, dok je, s druge strane, Vrhovni sud presudio da zakonski rok za zahtev za naknadu štete teče od dana kada je podnosilac zahteva bio upoznat sa nesrećom.
45. Sud napominje da je u pogledu redovnog pravosuđa, Vrhovni sud najviša sudska vlast u Republici Kosovo (vidi: član 103.2 Ustava) i da njegovo tumačenje zakonskih rokova, ali i drugih pravnih stvari, prevladava nad pravnim tumačenjima osnovnih sudova i Apelacionog suda.
46. Na osnovu gore navedenog, Sud je dosledno ponavljao da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu za koje se navodi da su ih počinili redovni sudovi (*zakonitost*), osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (*ustavnost*). Sam Sud ne može oceniti zakon koji je doveo dotle redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „*četvrtog stepena*“, što bi rezultiralo prevazilaženjem granica postavljenim u njegovoj nadležnosti. Zapravo, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28; i vidi, takođe, između ostalog, slučajeve Suda: KI70/11, sa podnosiocem zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine, stav 29; KI06/17 sa podnosiocem zahteva: *L.G. i petoro drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. decembra 2017. godine, stav 37; i KI122/16, sa

podnosiocem zahteva: *Riza Dembogaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. juna 2018. godine, stav 57).

47. Ovaj stav je dosledno zauzimao Sud na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koji jasno navodi da nije uloga ovog Suda da razmatra zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primene materijalnog prava (vidi, slučaj ESLJP-a, *Pronina protiv Rusije*, presuda od 30. juna 2005. godine, stav 24; i slučajeve Suda KIO6/17, sa podnosiocem zahteva: *L. G. i petoro drugih*, gore citiran, stav 38; i KI122/16, gore citiran, stav 58).
48. Sud dalje ističe da je, u principu, tumačenje zakona u nadležnosti redovnih sudova. Štaviše, „pravda“ koja se zahteva članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a nije „suštinska“, već „proceduralna“ pravda. U praktičnom smislu, to se izražava u kontradiktornom postupku, gde se strane saslušavaju i postavljaju pod istim uslovima pred sudom (vidi, u ovom smislu, slučaj Suda br. KI42/16 sa podnosiocem zahteva: *Valdet Sutaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2016. godine, stav 41 i druge reference koje su tamo pomenute).
49. Sud takođe ističe da član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, nikome ne garantuje povoljan rezultat u sudskom procesu i ne predviđa da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava od strane redovnih sudova u građanskom sporu, gde uglavnom jedna strana dobija, a jedna gubi (vidi, u tom smislu, slučajeve Suda KI118/17, *Şani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti, stav 36; i KI142/15, sa podnosiocem zahteva: *Habib Makiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 1. novembra 2016. godine, stav 43).
50. Sud na kraju ističe da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi da pokrene argumentovan navod o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, slučaj Suda br. KI118/18 sa podnosiocem zahteva: *Eco Construction sh.p.k.*, gore citiran, stav 53; i takođe vidi, slučaj ESLJP-a *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i, između ostalog, KI56/17, gore citiran, stav 42).
51. Na osnovu gore navedenog, Sud, zasnivajući se i na standarde postavljene u svojoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da podnosilac zahteva nije dokazao i dovoljno potkrepio svoj navod o povredi njegovih osnovnih prava i sloboda, zagarantovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
52. Na kraju, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi povredu članova 3. i 46. Ustava, ali ne iznosi argumente o tome kako i zašto su povređena njegova prava koja su garantovana ovim članovima. U skladu sa njegovom konsolidovanom sudskom praksom, Sud dalje ističe da nezadovoljstvo podnosioca zahteva sa ishodom postupka od strane redovnih sudova, odnosno samo pominjanje članova Ustava, ne može samo po sebi da pokrene argumentovan navod o ustavnim povredama. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i uverljive argumente (vidi: *mutatis mutandis*, slučaj *Mezotur -Tiszazugi Tarsulat protiv*

Mađarske, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21 i, vidi, takođe slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).

53. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglasi neprihvatljivim, kao što je propisano u članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona i pravilu 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 29. marta 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

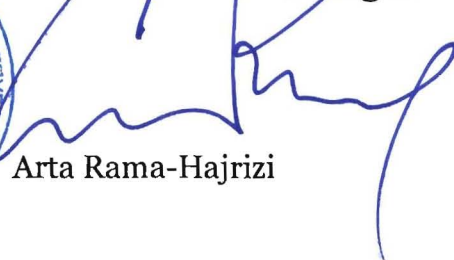
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi